

روایی و پایایی مقیاس به‌زیستی روانشناختی ریف

دکتر علی اصغر بیانی*، عاشور محمد کوچکی**، علی بیانی***

چکیده

هدف: نظر به اهمیت بررسی جنبه‌های به‌زیستی افراد و نقش آن در سلامت بدنی و روانی آنان، این پژوهش با هدف بررسی روایی و پایایی مقیاس به‌زیستی روانشناختی ریف انجام گردیده است.

روش: در یک بررسی توصیفی-مقطعی ۱۴۵ دانشجوی دانشگاه آزاد اسلامی واحد آزادشهر (۹۶ زن و ۴۹ مرد) که به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای-تصادفی انتخاب شده بودند، به پرسش‌های مقیاس‌های به‌زیستی روان‌شناسی ریف، مقیاس رضایت از زندگی، پرسش‌نامه شادمانی آکسفورد و مقیاس عزت‌نفس روزنبرگ پاسخ دادند. داده‌ها به کمک روش‌های آماری توصیفی و ضریب همبستگی تحلیل شدند.

یافته‌ها: ضریب پایایی به‌روش بازآزمایی مقیاس به‌زیستی روانشناختی ریف ۰/۸۲ و خرده‌مقیاس‌های پذیرش خود، روابط مثبت با دیگران، خودمختاری، تسلط بر محیط، زندگی هدفمند و رشد شخصی به‌ترتیب ۰/۷۱، ۰/۷۷، ۰/۷۸، ۰/۷۷، ۰/۷۰ و ۰/۷۸ به‌دست آمد که از نظر آماری معنی‌دار بود ($p < ۰/۰۰۱$). همبستگی مقیاس به‌زیستی روانشناختی با مقیاس رضایت از زندگی، پرسش‌نامه شادکامی آکسفورد و پرسش‌نامه عزت‌نفس روزنبرگ به‌ترتیب ۰/۴۷، ۰/۵۸ و ۰/۴۶ به‌دست آمد ($p < ۰/۰۰۱$).

نتیجه‌گیری: مقیاس به‌زیستی روانشناختی ریف از روایی و پایایی مناسبی برخوردار است و برای سنجش به‌زیستی روانشناختی دانشجویان ایرانی مناسب است.

کلیدواژه: مقیاس به‌زیستی روانشناختی ریف، دانشجوی، روایی، پایایی

مقدمه

در دهه اخیر گرایش به بررسی جنبه‌های مثبت سلامت الگوی به‌زیستی روانشناختی^۳ را پیشنهاد نمودند که به‌طور افزایش یافته است. ریف^۱ و کیز^۲ (۱۹۹۵) در دهه گذشته

* دکترای تخصصی علوم تربیتی، استادیار گروه روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد آزادشهر. استان گلستان، خیابان شاهرود، دانشگاه آزاد اسلامی واحد آزادشهر. دورنگار: ۰۱۷۴-۶۷۲۴۰۰۳ (نویسنده مسئول).
E-mail: aabayani@yahoo.com

** کارشناس ارشد مشاوره، مربی دانشگاه آزاد اسلامی واحد آزادشهر.

*** کارشناس ارشد جامعه‌شناسی، مربی دانشگاه آزاد اسلامی واحد آزادشهر.

RSPWB (فرم ۱۴ سؤالی برای هر مؤلفه) را بر روی نمونه ۱۱۰۸ نفری (۵۹٪ زن و ۴۱٪ مرد) اجرا کرد. ۱۶٪ افراد مورد بررسی تحصیلات دانشگاهی داشتند. سن آنها ۲۵ سال و بالاتر بود. وی همبستگی مقیاس‌ها را بین ۰/۱۳ (زندگی هدفمند و خودمختاری) تا ۰/۴۶ (پذیرش خود و تسلط بر محیط) به دست آورد. کلارک و همکاران (۲۰۰۱) با اجرای RSPWB بر روی یک نمونه ۴۹۶۰ نفری در کانادا که میانگین سنی آنها ۷۶ سال بود، همبستگی مقیاس‌ها را بین ۰/۰۳ تا ۰/۶۷ یافتند. دایرندوک (۲۰۰۵) پس از ترجمه RSPWB به زبان آلمانی و اجرای آن بر روی ۲۳۳ دانشجوی سال اول رشته روانشناسی (۱۵۶ زن و ۷۷ مرد)، همسانی درونی فرم ۱۴ سؤالی را بین ۰/۷۷ (تسلط بر محیط) تا ۰/۹۰ (پذیرش خود) گزارش نمود. چنگ و چان (۲۰۰۵) با اجرای آزمون بر روی یک نمونه ۱۲۵۹ نفری که سن آنها بین ۱۸ تا ۸۹ سال بود، همسانی درونی فرم ۳ سؤالی RSPWB به زبان چینی را ضعیف گزارش کردند. لیندفورس و همکاران (۲۰۰۶) همسانی درونی RSPWB را که بر روی ۱۲۶۰ کارگر ۳۲ تا ۵۸ ساله (۵۵٪ زن) اجرا کردند، بین ۰/۶۵ تا ۰/۷۰ برای همه ابعاد به جز زندگی هدفمند به دست آوردند.

تطبیق و ترجمه آزمون‌های موجود دارای اهمیت است؛ زیرا اگر این آزمون‌ها به درستی انتخاب شوند ساختن ادبیات پایه برای مفاهیم مشترک، ایجاد تعاریف عملیاتی، بررسی‌های تطبیقی کشورها و گروه‌های فرهنگی مختلف را آسان‌تر می‌کنند. افزون بر آن در زمان و هزینه نیز صرفه‌جویی می‌شود. هدف اصلی پژوهش حاضر نیز بررسی روایی و پایایی نسخه فارسی مقیاس‌های به‌زیستی روانشناختی ریف (RSPWB) در میان دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد آزادشهر بود.

گسترده‌ای در جهان توسط پژوهشگرانی چون کلارک^۱، مارشال^۲، ریف و ویتون^۳ (۲۰۰۱)، دایرندوک^۴ (۲۰۰۵)، چنگ^۵ و چان^۶ (۲۰۰۵) و لیندفورس^۷، برنستون^۸ و لوندبرگ^۹ (۲۰۰۶) بررسی گردید.

به‌زیستی روانشناختی یک مفهوم چندمؤلفه‌ای و دربرگیرنده: ۱- پذیرش خود^{۱۰}: یعنی نگرش مثبت به خود و پذیرش جنبه‌های مختلف خود مانند ویژگی‌های خوب و بد و احساس مثبت درباره زندگی گذشته؛ ۲- روابط مثبت با دیگران^{۱۱}: احساس رضایت و صمیمیت از رابطه با دیگران و درک اهمیت این وابستگی‌ها؛ ۳- خودمختاری^{۱۲}: احساس استقلال و اثرگذاری در رویدادهای زندگی و نقش فعال در رفتارها؛ ۴- تسلط بر محیط^{۱۳}: حس تسلط بر محیط، کنترل فعالیت‌های بیرونی و بهره‌گیری مؤثر از فرصت‌های پیرامون؛ ۵- زندگی هدفمند: داشتن هدف در زندگی و باور به این که زندگی حال و گذشته او معنی‌دار است؛ ۶- رشد شخصی: احساس رشد با دوام و دستیابی به تجربه‌های نو به‌عنوان یک موجود دارای استعدادهای بالقوه (ریف و کیز، ۱۹۹۵؛ ریف و سینگر^{۱۴}، ۱۹۹۸).

ریف برای اندازه‌گیری این سازه‌ها^{۱۵}، مقیاس‌های به‌زیستی روانشناختی هم‌چون پرسش‌نامه ۲۰ سؤالی، ۱۴ سؤالی، ۹ سؤالی و ۳ سؤالی را طراحی کرد (ریف، ۱۹۸۹؛ ریف، لی^{۱۶}، اسکس^{۱۷} و شموت^{۱۸}، ۱۹۹۴؛ ریف و کیز، ۱۹۹۵). مقیاس‌های به‌زیستی روانشناختی ریف^{۱۹} (RSPWB) (ریف، ۱۹۸۹) در آغاز بر روی یک نمونه ۳۲۱ نفری (۱۳۰ مرد و ۱۹۱ زن) اجرا شد. میانگین سنی آزمودنی‌ها ۱۹/۵ سال بود و ۴۷٪ دارای تحصیلات کارشناسی بودند. در آن بررسی که مقیاس ۲۰ سؤالی برای هر مؤلفه به کار برده شد ضریب همسانی درونی^{۲۰} مقیاس‌ها بین ۰/۸۶ تا ۰/۹۳ و ضریب پایایی بازآزمایی^{۲۱} پس از شش هفته بر روی نمونه ۱۱۷ نفری بین ۰/۸۱ تا ۰/۸۶ به دست آمد. هم‌چنین همبستگی بین خرده‌مقیاس‌ها بین ۰/۳۲ تا ۰/۷۶ گزارش گردید که بالاترین همبستگی بین پذیرش خود و تسلط بر محیط (۰/۷۶) و پایین‌ترین همبستگی بین خودمختاری و روابط مثبت با دیگران (۰/۳۲) به دست آمد. ریف (۱۹۸۹) همبستگی بین RSPWB و شاخص رضایت از زندگی^{۲۲} (LSI) را بین ۰/۲۶ تا ۰/۷۳، مقیاس عزت‌نفس روزنبرگ^{۲۳} (RSES) را بین ۰/۲۹ تا ۰/۶۲ و مقیاس افسردگی زونگ^{۲۴} را بین ۰/۳۳- تا ۰/۶۰- گزارش نمود. ریف و کیز (۱۹۹۵) در بررسی دیگری

1- Clark	2- Marshall
3- Wheaton	4- Dierendonck
5- Cheng	6- Chan
7- Lindfors	8- Berntsson
9- Lundberg	10- self-acceptance
11- positive relation with others	
12- autonomy	13- environmental mastery
14- Singer	15- constructs
16- Lee	17- Essex
18- Schmutte	
19- Ryff's Scales of Psychological Well-being	
20- internal consistency	21- test-retest reliability
22- Life Satisfaction Index	
23- Rosenberg's Self-esteem Scale	
24- Zung	

روش

این پژوهش، از نوع توصیفی-مقطعی است. جامعه آماری پژوهش را دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد آزادشهر در نیم‌سال دوم سال تحصیلی ۸۶-۱۳۸۵ تشکیل دادند. از این جامعه به کمک فرمول کوکران، نمونه‌ای با حجم ۱۴۵ دانشجو به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای-تصادفی انتخاب شدند. ۹۶ نفر از آزمودنی‌ها زن و ۴۹ نفر مرد با دامنه سنی ۱۸ تا ۴۵ سال (میانگین سنی ۲۸/۷ سال) بودند. ۶۴ نفر از آنها مجرد، ۷۹ نفر متأهل و ۲ نفر مطلقه بودند که از بین دانشجویان رشته‌های ادبیات فارسی، علوم تربیتی، علوم اجتماعی و معارف اسلامی، علوم سیاسی و حقوق انتخاب شده بودند. دانشجویان پس از انتخاب شدن توسط پژوهشگران در یک جلسه توجیهی گروهی شرکت کردند و پس از اظهار رضایت، به منظور گردآوری اطلاعات مورد نیاز دفترچه‌ای کددار شامل چهار ابزار زیر در اختیار آنان قرار گرفت. دو ماه بعد نیز همه آزمودنی‌ها دوباره آزمون شدند. ابزارهای مورد استفاده عبارت بودند از:

۱- مقیاس‌های به‌زیستی روانشناختی ریف (RSPWB):

این مقیاس را ریف در سال ۱۹۸۰ طراحی نمود (ریف، ۱۹۹۵). فرم اصلی دارای ۱۲۰ پرسش بود ولی در بررسی‌های بعدی فرم‌های کوتاهتر ۸۴ سؤالی، ۵۴ سؤالی و ۱۸ سؤالی نیز پیشنهاد گردید. در این پژوهش بر پایه پیشنهاد ریف به پژوهشگران، فرم ۸۴ سؤالی آن به کار برده شد. مقیاس‌های به‌زیستی روانشناختی دارای شش خرده‌مقیاس پذیرش خود، رابطه مثبت با دیگران، خود مختاری، زندگی هدفمند، رشد شخصی و تسلط بر محیط است. در فرم ۸۴ سؤالی هر عامل دارای ۱۴ پرسش است (همان‌جا). از آزمودنی در خواست می‌شود پرسش‌ها را خوانده و نظر خود را بر روی یکی از گزینه‌های شش‌گانه کاملاً مخالف تا کاملاً موافق نشان دهد. برای هر پرسش نمره‌های یک تا شش داده می‌شود. نمره بالاتر بیانگر به‌زیستی روانشناختی بهتر است. نگارندگان، این مقیاس را از زبان انگلیسی به فارسی ترجمه کرده و به کمک اعضای هیأت علمی گروه زبان انگلیسی با اصل تطبیق دادند.

۲- مقیاس رضایت از زندگی (SWLS): این مقیاس را

دینر^۲، امانز^۳، لارسن^۴ و گریفین^۵ (۱۹۸۵) تهیه نموده و دارای پنج پرسش است که مؤلفه شناختی به‌زیستی فاعلی را اندازه‌گیری می‌کند. آزمودنی‌ها نشان می‌دهند که تا چه اندازه از زندگی خود راضی‌اند و تا چه اندازه زندگی خود را به

زندگی آرمانی نزدیک می‌دانند. پرسش‌ها با هفت گزینه پاسخ داده شده و از یک تا هفت نمره‌گذاری می‌شوند (کاملاً مخالف تا کاملاً موافق). بلیس^۶، والرند^۷، پلتیر^۸ و برایر^۹ (۱۹۸۹) برای این آزمون ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۴ و ضریب باز آزمایی ۰/۶۴ را با فاصله دو ماه گزارش نمودند. بیانی، کوچکی و گودرزی (۱۳۸۶) پایایی این مقیاس را به روش‌های آلفای کرونباخ، دونیمه کردن و باز آزمایی با فاصله یک ماه در میان دانشجویان دانشگاه مورد بررسی قرار دادند و به ترتیب ضرایب ۰/۸۳، ۰/۷۵ و ۰/۶۹ را گزارش نمودند.

۳- پرسش‌نامه شادکامی آکسفورد^{۱۰} (OHI): این

پرسش‌نامه را آرگیل^{۱۱}، مارتین^{۱۲} و کروسلند^{۱۳} (۱۹۸۹)، به نقل از هیلز^{۱۴} و آرگیل (۲۰۰۱) ساختند. آرگیل، مارتین و لو^{۱۵} (۱۹۹۵)، به نقل از همان‌جا) این مقیاس و برخی از بخش‌های آن را گسترش دادند. پرسش‌نامه OHI دارای ۲۹ پرسش و بر پایه پرسش‌نامه بک BDI (بک^{۱۶}، وارد^{۱۷}، مندلسون^{۱۸}، موک^{۱۹} و ابوگ^{۲۰}، ۱۹۶۱) ساخته شده است. هر پرسش با چهار گزینه پاسخ داده می‌شود و از صفر تا سه نمره داده می‌شود (احساس خوشحالی نمی‌کنم، تا فوق‌العاده خوشحالم) (هیلز و آرگیل، ۲۰۰۱). هیلز و آرگیل (همان‌جا) ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۰ را گزارش نمودند. فارنهام^{۲۱} و چنگک (۱۹۹۹) ضریب باز آزمایی ۰/۷۸ و آلفای کرونباخ ۰/۹۳ را یافته‌اند. علیپور و نوربالا (۱۳۷۸) نیز در بررسی جمعیت دانشجویی، آلفای کرونباخ ۰/۹۲ و ضریب باز آزمایی ۰/۷۹ را با سه هفته فاصله گزارش داده‌اند. عابدی، میرشاه‌جعفری و لیاقتدار (۱۳۸۵) پایایی این ابزار را به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۵ و پایایی آن را به روش اسپیرمن براون، ۰/۷۹ و به روش گوتمن ۰/۷۸ گزارش نمودند.

۴- مقیاس عزت‌نفس روزنبرگ (RSES): این مقیاس

توسط روزنبرگ (۱۹۶۵) ساخته شد و از ده ماده تشکیل می‌شود که برای اندازه‌گیری عزت‌نفس کلی تهیه شده است. از آزمودنی خواسته می‌شود عبارت‌ها را به دقت خوانده و به

1- Satisfaction With Life Scale	2- Diener
3- Emmons	4- Larsen
5- Griffin	6- Blais
7- Vallerand	8- Pelltier
9- Briere	
10- Oxford Happiness Inventory	
11- Argyle	12- Martin
13- Crossland	14- Hills
15- Lu	16- Beck
17- Ward	18- Mendelson
19- Mock	20- Eebaugh
21- Furnham	

جدول ۲- همبستگی بین مقیاس‌های به‌زیستی روانشناختی ریف، رضایت از زندگی، شادکامی آکسفورد و عزت‌نفس روزنبرگ (N=145)

مقیاس‌ها	رضایت از زندگی	شادکامی	عزت‌نفس
پذیرش خود	۰/۰۸۳	۰/۲*	۰/۰۴
روابط مثبت با دیگران	۰/۵۶۳**	۰/۶۵۶**	۰/۱۴۲
خود مختاری	۰/۲۷۳**	۰/۳۷۵**	۰/۲۳۸*
تسلط بر محیط	۰/۲۱۹**	۰/۴۳۸**	۰/۲۰۷*
زندگی هدفمند	۰/۴۶۵**	۰/۵۱۶**	۰/۰۷
رشد شخصی	۰/۶۲**	۰/۵۹۸**	۰/۱۲
به‌زیستی روانشناختی	۰/۴۸**	۰/۵۸**	۰/۱۷*

* $p < 0.05$; ** $p < 0.001$

روش آلفای کرونباخ به کار برده شد که ضریب آلفای ۰/۸۹ به دست آمد. این ضریب برای خرده‌مقیاس‌های پذیرش خود، روابط مثبت با دیگران، خود مختاری، تسلط بر محیط، زندگی هدفمند و رشد شخصی به ترتیب ۰/۵۹، ۰/۶۶، ۰/۶۵، ۰/۷۵، ۰/۵۷ و ۰/۷۶ بود. افزون بر آن ضریب همبستگی ساده میان تک‌تک گویه‌های آزمون با نمره کل نیز محاسبه گردید که دامنه ضرایب همبستگی از (-۰/۳۲) برای گویه ۶۵ تا (۰/۶۳) برای گویه ۸۴ به دست آمد.

روایی RSPWB به کمک روش روایی سازه، با اجرای مقیاس SWLS، پرسش‌نامه OHI، پرسش‌نامه RSES و همبستگی خرده‌مقیاس‌ها با یکدیگر و با مقیاس اصلی محاسبه گردید (جدول ۲). همبستگی بین مقیاس RSPWB با SWLS، پرسش‌نامه OHI و پرسش‌نامه RSES به ترتیب ۰/۴۸، ۰/۵۸ و ۰/۱۷ به دست آمد.

در جدول ۳ همبستگی درونی نمرات مقیاس‌های به‌زیستی روانشناختی با یکدیگر و با کل مقیاس ارایه شده است. هم‌چنان که جدول یادشده نشان می‌دهد، همبستگی خرده‌مقیاس‌ها با هم و با کل مقیاس بین ۰/۵۷ تا ۰/۸۵ است. این همبستگی‌ها از نظر آماری معنی‌دار هستند ($p < 0.001$). همبستگی خرده‌مقیاس‌ها به جز همبستگی بین تسلط بر محیط و پذیرش خود از نظر آماری معنی‌دار هستند ($p < 0.001$).

جمله‌هایی که درباره او صادق است پاسخ مثبت و به عبارت‌هایی که در مورد او صادق نمی‌کند پاسخ منفی دهد. نمره بالاتر نشان‌دهنده عزت‌نفس بیشتر است. لورنزو-هرناندز^۱ و اولت^۲ (۱۹۹۸) ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۷ را برای نسخه اسپانیایی گزارش کرده است. محمدی (۱۳۸۴) روایی و پایایی RSES را به روش‌های آلفای کرونباخ، بازآزمایی و دو نیمه کردن به ترتیب ۰/۶۹، ۰/۷۸ و ۰/۶۸ در میان دانشجویان گزارش نمود. داده‌های به دست آمده به کمک روش‌های آماری ضریب همبستگی و آلفای کرونباخ تحلیل شدند.

یافته‌ها

در جدول ۱، میانگین و انحراف معیار مقیاس‌های RSPWB، SWLS، OHI و RSE در دو جنس نشان داده شده است.

برای محاسبه پایایی مقیاس‌های RSPWB، دو روش بازآزمایی و همسانی درونی به کار برده شد. در تعیین پایایی به روش بازآزمایی، با دو ماه فاصله، ضریب پایایی ۰/۸۲ برای کل مقیاس و برای خرده‌مقیاس‌های پذیرش خود، روابط مثبت با دیگران، خود مختاری، تسلط بر محیط، زندگی هدفمند و رشد شخصی به ترتیب ضرایب ۰/۷۱، ۰/۷۷، ۰/۷۸، ۰/۷۷ و ۰/۷۰ به دست آمد. برای تعیین همسانی درونی،

جدول ۱- میانگین و انحراف معیار نمره آزمودنی‌ها در مقیاس‌های به‌زیستی روانشناختی ریف، رضایت از زندگی، شادکامی آکسفورد و عزت‌نفس روزنبرگ بر حسب جنسیت

مقیاس‌ها	مرد (n=۴۹)	زن (n=۹۶)
پذیرش خود	۵۴/۷۱ (۷/۰۱)	۵۳/۲۸ (۹/۶۷)
روابط مثبت با دیگران	۶۲ (۸/۷۵)	۶۰/۷۹ (۸/۷۹)
خود مختاری	۶۵/۷۴ (۷/۴۸)	۶۳/۵۲ (۸/۹۲)
تسلط بر محیط	۵۷/۰۲ (۱۰/۴۸)	۶۲/۱۶ (۹/۷۸)
زندگی هدفمند	۶۳/۸۵ (۸/۵۳)	۶۴/۹۵ (۱۲/۵)
رشد شخصی	۵۸/۸۹ (۹/۳۵)	۵۸/۴۸ (۱۱/۸۵)
به‌زیستی روانشناختی	۳۵۶/۷۶ (۴۲/۸۳)	۳۵۷/۱۱ (۴۷/۶۹)
رضایت از زندگی	۱۶/۹۴ (۴/۸۷)	۱۷/۵۹ (۵/۱۲)
شادکامی	۶۹/۹۲ (۲۰/۷۵)	۷۲/۵۹ (۱۷/۳۵)
عزت‌نفس	-۱/۴ (۱/۶۵)	-۱/۵۷ (۲/۱۴)

جدول ۳- همبستگی بین مقیاس‌های بهزیستی روانشناختی ریف با یکدیگر و با کل مقیاس (N=145)

مقیاس	پذیرش خود	روابط مثبت با دیگران	خود مختاری	تسلط بر محیط	زندگی هدفمند	رشد شخصی
روابط مثبت با دیگران	۰/۳۷۸**					
خود مختاری	۰/۳۳۹**	۰/۶۲۱**				
تسلط بر محیط	۰/۱۵۹	۰/۵۰۸**	۰/۵۱۹**			
زندگی هدفمند	۰/۴۶۳**	۰/۶۸۱**	۰/۶۱۴**	۰/۵۴۱**		
رشد شخصی	۰/۳۸۶**	۰/۷۴۹**	۰/۵۸۴**	۰/۵۶۹**	۰/۶۹۵**	
بهزیستی روانشناختی	۰/۵۷۷**	۰/۸۴۸**	۰/۷۷۲**	۰/۷۲۴**	۰/۸۵۵**	۰/۸۴۶**

* p<۰/۰۵; ** p<۰/۰۰۱

بحث

به‌طور کلی می‌توان گفت که RSPWB از پایایی و روایی قابل قبولی در جمعیت دانشجویی برخوردار است. اجرای آزمون بر روی جمعیت دانشجویی و گروه علوم انسانی، از جمله محدودیت‌های این پژوهش بود. برای دستیابی به یافته‌های دقیق‌تر در زمینه روایی و پایایی این مقیاس و از میان برداشتن محدودیت‌های پژوهش حاضر پیشنهاد می‌شود بررسی‌های گسترده‌تری در جمعیت‌های مختلف مانند نوجوانان، سالمندان و بیماران سرپایی و بستری انجام شود و ساختار عاملی آن نیز بررسی گردد. تهیه هنجار نیز ضروری به نظر می‌رسد. از آنجایی که بهزیستی روانشناختی ممکن است با سلامت اجتماعی، شغلی، خانوادگی و ذهنی افراد رابطه داشته باشد، پیشنهاد می‌شود در بررسی‌های آینده این موضوع نیز بررسی شود.

سپاسگزاری

از معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد آزادشهر که بودجه اجرای این طرح را فراهم نمود قدردانی می‌شود.

دریافت مقاله: ۱۳۸۶/۵/۹؛ دریافت نسخه نهایی: ۱۳۸۶/۱۱/۱۴؛

پذیرش مقاله: ۱۳۸۶/۱۲/۱

منابع

بیانی، علی‌اصغر؛ کوچکی، عاشور محمد؛ گودرزی، حسینه (۱۳۸۶). اعتبار و روایی مقیاس رضایت از زندگی (SWLS). *فصلنامه روانشناسان ایرانی*، سال سوم، شماره ۱۱، ۲۶۵-۲۵۹.

عابدی، محمدرضا؛ میرشاه‌جعفری، سیدابراهیم؛ لیاقتدار، جعفر (۱۳۸۵). هنجاریابی پرسش‌نامه شادکامی آکسفورد در دانشجویان دانشگاه‌های اصفهان. *مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران*، سال دوازدهم، شماره ۲، ۱۰۰-۹۵.

گرایش به بهزیستی روانشناختی و بهداشت روانی مثبت ضرورت تهیه یک ابزار معتبر و پایا را گریزناپذیر ساخته است (کیز و لویز^۱، ۲۰۰۲). این پژوهش با هدف بررسی روایی و پایایی RSPWB در میان دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد آزادشهر انجام شد. یافته‌های این پژوهش با یافته‌های پژوهش ریف (۱۹۸۹) در زمینه پایایی بازآزمایی RSPWB هماهنگ است. همسانی درونی مقیاس ۰/۸۹ به‌دست آمد که با یافته‌های گزارش شده توسط ریف (همان‌جا) و دایرندوک (۲۰۰۵) سازگاری دارد، اما با یافته‌های به‌دست آمده توسط لیندفورس و همکاران (۲۰۰۶) که ضریب پایایی پایین‌تری را گزارش نمودند، ناهماهنگ است. یافته‌های این پژوهش هماهنگ با یافته‌های گزارش شده توسط ریف (۱۹۸۹) و کافکا^۲ و کوزما^۳ (۲۰۰۲) در زمینه همبستگی میان RSPWB با شاخص رضایت از زندگی است. در پژوهش ریف (۱۹۸۹) همبستگی میان پذیرش خود و شاخص رضایت از زندگی بالاتر بوده است، اما در پژوهش حاضر همبستگی معنی‌داری در این زمینه دیده نشد. یافته‌های به‌دست آمده در این بررسی سازگار با یافته‌های گزارش شده توسط ریف (۱۹۸۹) در زمینه همبستگی معنی‌دار بین نمرات RSPWB و RSES است، اما در خرده‌مقیاس‌ها با یافته‌های ریف (همان‌جا) مبتنی بر همبستگی معنی‌دار پذیرش خود، روابط مثبت با دیگران، زندگی هدفمند و رشد شخصی با عزت‌نفس ناهماهنگ است. نتایج پژوهش حاضر در زمینه همبستگی بین خرده‌مقیاس‌های RSPWB با یکدیگر و با کل مقیاس، هماهنگ با یافته‌های ریف (۱۹۸۹) و ریف (۱۹۹۵)، کلارک و همکاران (۲۰۰۱)، دایرندوک (۲۰۰۵) و لیندفورس و همکاران (۲۰۰۶) است.

- and their relationship to measures of subjective well-being. *Social Indicators Research*, 57, 171-190.
- Keyes, C. L. M., & Lopez, S. J. (2002). Toward a science of mental health. In C.R. Snyder & S. J. Lopez (Eds.), *Handbook of positive psychology* (pp. 45-59). Oxford: Oxford University Press.
- Lindfors, P., Berntsson, L., & Lundberg, U. (2006). Factor structure of Ryff Psychological Well-being Scales in Swedish male and female white-collar workers. *Personality and Individual Differences*, 40, 1213-1222.
- Lorenz-Hernandez, J., & Oullette, S. C. (1998). Ethnic identity, self-esteem, and values in Dominicans, Puerto Ricans, and African Americans. *Journal of Applied Social Psychology*, 28, 2007-2024.
- Rosenberg, M. (1965). *Society and the adolescent self-image*. Princeton, N. J: Princeton University Press.
- Ryff, C. D., Lee, Y. H., Essex, M. J., & Schmutte, P.S. (1994). My children and me: Midlife evaluations of grown children and of self. *Psychology and Aging*, 9, 195-205.
- Ryff, C. D. (1989). Happiness is everything, or is it? Exploration on the meaning of psychological well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57, 1069-1081.
- Ryff, C. D., & Singer, B. (1998). The contours of positive human health. *Psychological Inquiry*, 9, 1-28.
- Ryff, C. D., & Keyes, C. L. M. (1995). The structure of psychological well-being revisited. *Journal of Personality and Social Psychology*, 69, 716-727.
- Suh, M., Diener, E. D., Oishi, S., & Triandis, H. C. (1998). The shifting basis of life satisfaction, judgments across cultures: Emotions versus norms. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74, 482-493.
- علیپور، احمد؛ نوربالا، احمدعلی (۱۳۷۸). بررسی مقدماتی پایایی و روایی پرسشنامه شادکامی آکسفورد در دانشجویان دانشگاههای تهران. *فصلنامه اندیشه و رفتار*، سال پنجم، شماره‌های ۱ و ۲، ۶۴-۵۵.
- محمدی، نورا... (۱۳۸۴). بررسی مقدماتی اعتبار و قابلیت اعتماد مقیاس حرمت خود روزنبرگ. *فصلنامه روان‌شناسان ایرانی*، سال اول، شماره ۴، ۳۲۰-۳۱۳.
- Beck, T., Ward, C. H., Mendelson, M., Mock, J., & Eebaugh, J. (1961). An inventory for measuring depression. *Archives of General Psychiatry*, 4, 561-571.
- Blais, M. R., Vallerand, R. J., Pelletier, L. G., & Briere, N. M. (1989). French satisfaction with life scale. *Canadian Journal of Behavioral Science*, 21, 710-723.
- Cheng, S., & Chan, A. (2005). Measuring psychological well-being in the Chinese. *Personality and Individual Differences*, 38, 1307-1316.
- Clark, P. J., Marshall, V. W., Ryff, C. D., & Wheaton, B. (2001). Measuring psychological well-being in the Canadian study of the health and aging. *International Psychogeriatrics*, 13, 79-90.
- Diener, E. D., Emmons, R., Larsen, R., & Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of Personality Assessment*, 1, 71-75.
- Dierendonck, V. D. (2005). The construct validity of Ryff's Scales of Psychological Well-being and its extension with spiritual well-being. *Personality and Individual Differences*, 36, 629-648.
- Furnham, A., & Cheng, A. (1999). Personality as predictor of mental health and happiness in the East and West. *Personality and Individual Differences*, 27, 395-403.
- Hills, P., & Argyle, M. (2001). Emotional stability as major dimension of happiness. *Personality and Individual Differences*, 31, 1357-1364.
- Kafka, J. G., & Kozma, A. (2002). The construct validity of Ryff's Scales of Psychological Well-being (SPWB)

Reliability and Validity of Ryff's Psychological Well-being Scales

Bayani, A. A., Koocheky, A. M., & Bayani, A. (2008). Reliability and validity of Ryff's psychological well-being scales. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology, 14*, 146-151.

Abstract

Objectives: Considering the importance of assessing aspects of well-being in individuals and its role in physical and psychological health, this study was carried out to examine the reliability and validity of Ryff's Psychological Well-being Scales (RPWBS).

Method: In a descriptive cross-sectional study 145 students of Islamic Azad University, Azadshahr Branch (96 women and 49 men) who were selected using random stratified method, completed RPWBS, Self-acceptance subscales, Oxford Happiness Scale, and Rosenberg's Self-esteem Scale. Data were analyzed using descriptive statistic methods and correlation coefficient.

Results: The test-retest reliability coefficient of RPWBS was 0.82. The subscales of Self-acceptance, Positive Relation with Others, Autonomy, Environmental Mastery, Purpose in Life, and Personal Growth were found to be 0.71, 0.77, 0.78, 0.77, 0.70, and 0.78 respectively, which were statistically significant ($p < 0.001$). The correlation coefficient of RPWBS with Satisfaction with Life, Happiness, and Self-esteem were also found to be: 0.47, 0.58, and 0.46 respectively which were also significant ($P < 0.001$).

Conclusion: The RPWBS are valid and reliable and are suitable for use in assessing the psychological well-being of Iranian students.

Key words: *Ryff's Psychological Well-being Scales, student, validity, reliability*

Ali Asghar Bayani^{*}, Ashoor
Mohammad Koocheky^a, Ali Bayani^b

^{*} Corresponding author: PhD. in Educational Sciences, Assistant Prof. of Islamic Azad University, Shahrood Ave., Azadshahr, Iran, IR.

Fax: +98174-6724003

E-mail: aabyani@yahoo.com

^a MA. in Counseling, Lecturer of Azadshahr Islamic Azad University; ^b MA. in Sociology, Lecturer of Azadshahr Islamic Azad University.